

Nr. 752 /O/ 09.05.2023

BULETIN DE AVERTIZARE NR. 19

DAUNATORI LA LUCERNA

În culturile de lucerna se înmulțesc un mare număr de insecte daunatoare, care atacă culturile pe tot parcursul perioadei de vegetație, de la rasărire până la recoltare.

Dintre acești daunatori enumerăm: Paduchele verde al mazării (*Acyrtosiphon pisum*), Plosnita lucernei (*Adelphocoris lineolatus*), Gargarita semintelor de lucerna (*Tychius flavus*), Buburuza lucernei (*Subcoccinella punctata*), Gandacul roșu al lucernei (*Phytodecta fornicata*), Gargarita lucernei (*Hypera variabilis*), Gargaritele frunzelor și rădăcinilor de leguminoase (*Sitona* spp.), Viespea semintelor de lucerna (*Bruchophagus roddi*), Fluturile peștit al lucernei (*Semiothisa clathrata*), Tantarul galic al florilor de lucerna (*Contarinia medicaginis*).

1. **Paduchele verde al mazării** – apare în culturile de leguminoase anuale și perene. La lucerna, paduchii atacă indeosebi lăstarii tineri ai plantei, producând stagnarea în creștere și dezvoltare; părțile puternic atacate se îngălbenesc și se usușă.

Insecta este o specie nemigratorie care ierneze în stadiile de ou. Femela depune panta în toamna pe tulpinile leguminoaselor perene.

2. **Plosnita lucernei** – în urma atacului, frunzele, lăstarii tineri și inflorescențele se îngălbenesc și se usușă. Atât nimfele cât și adulții înțepă și sug sucul celular din diferite părți ale plantei. Ierneze ca ou în culturile de lucerna și pe unele plante spontane și are 2 generații pe an. Ecloziunea are loc în perioada lunilor mai-iunie. Adulții apar în perioada de înflorire a lucernei.

3. **Gargarita semintelor de lucerna** - Insecta are o singură generație pe an și poate cauza pierderi importante la cultura lucerna de samantă. Ierneze în sol în stadiul de adult la baza tulpinilor de lucerna. Apariția primilor adulți are loc în perioada de lăstărire a lucernei. Adulții se hrănesc cu frunzele tinere de lucerna și de asemenea, cu boboci și flori. Larvele apar esalonat, începând de la mijlocul lunii iunie și până în luna august. Larvele produc cele mai mari pagube, rozând un orificiu în peretele pastaii, hrănindu-se cu seminte când acestea sunt încă verzi, o larvă putând ataca mai multe pastai. În pastaie se găsesc 1-5 larve, o larvă hrănindu-se cu până la 5 seminte. Perioada optimă de tratament: la începutul imbobocitului.

4. Buburuza lucernei - Insecta prezinta doua generatii pe an. Prima generatie se dezvoltă în lunile mai-iunie, iar a doua în lunile iulie-august. Insecta ataca în stadiul de adult și larva distrugând epiderma și țesutul frunzei, de unde extrag suc. Frunzele rămân sub formă unor creste paralele și albicioase, ce alternează cu porțiuni sanatoase. În urma atacului, frunzele se răsucesc și se usuca.

Atacul caracteristic atât al adulților cât și al larvelor se evidențiază prin aspectul reticulat al foliolelor atacate. Insecta presează țesuturile și extrage hrana. Perioada optimă de tratament: după prima coasă.

5. Gandacul rosu al lucernei - Prezintă o singură generație pe an și iernează ca adult în sol până la 15 cm adâncime. Adulții apar primăvara devreme, începând din luna martie, când temperatura medie atmosferică este de 8-8,5 grade. Ouăle sunt depuse grupat, câte 5-10 pe partea inferioară a frunzelor și pe petiol. Ecloziunea are loc după 5-10 zile, iar dezvoltarea larvare durează 3-4 săptămâni. Transformarea în pupă are loc în sol, la adâncimea de 5-6 cm. Adulții din noua generație apar la începutul lunii iunie și se observă în cultură până în iulie, când se retrag în sol pentru diapauză estivală care se continuă cu hibernarea.

Pagubele sunt produse atât de adulți, cât și de larve. Adulții produc mari daune culturilor nou înființate primăvara. Împreună cu adulții de *Sitona* spp. rod plantele în perioada de răsărire, putând calamita cultura. Atacul larvelor se manifestă prin desfrunzirea plantelor. Adulții rod frunzele pe margini și le perforază. De asemenea, ataca varful lastarilor tineri, iar în timpul perioadei de înflorit rod bobocii și florile. Larvele la apariție rod marginea frunzelor ca apoi să distrugă întreg limbul foliar. În cazul unui atac intens rămân doar nervurile. *Perioada optimă de tratament: după prima coasă.*

6. Gargarita lucernei - Se intalneste in toate lucernierele din tara, mai frecvent in sud-est. Daunatorul ierneaza in sol, ca adult, dar si ca ou si larva, avand o singura generatie anuala. Aparitia adultilor hibernanti are loc in functie de temperatura atmosferica ce se inregistreza in ultimele doua decade ale lunii aprilie si in prima decada a lunii mai.

Atacul adultilor se manifesta prin rosaturi neregulate la nivelul frunzelor si nu prezinta importanta economica. In schimb, larvele produc pagube mari prin minarea mugurilor vegetative si, astfel, prin distrugerea varfului de crestere. Intr-un stadiu mai avansat, larvele rod frunzele; in urma acestui atac, mugurii, frunzele si lastarii se usuca.

Atacul acestora (luna mai si inceputul lunii iunie) se manifesta la nivelul varfului de crestere, dezvoltarea lastarilor fiind oprita. La un atac puternic, cultura are un aspect de arsura.

7. Viespea semintelor de lucerna - Ierneaza in stadiul de larva in interiorul semintelor. Poate cauza pierderi importante la cultura lucerna de samanta. Adultii apar la sfarsitul lunii mai sau inceputul lunii iunie. Dupa o perioada scurta de hranire incepe pontă. Ouale sunt depuse in semintele de lucerna de abia in formare.

Larvele aparute se hranesc cu continutul semintelor. Semintele apar gaurite datorita orificiului pe care-l face viespea in tegument pentru a iesi din samanta. Daca semintele se afla in pastai este ros si peretele pastaii. Inainte ca viespea sa paraseasca samanta atacul nu se recunoaste. Transformarea in nimfa se face in interiorul semintei. Noii adulti parasesc samanta si dau a doua generatie. Perioada optima de tratament: la inceputul imbobocitolui.

8. Tantarul galicol al florilor de lucerna - ataca bobocii florali, care se hipertrofiază și se transformă în gale tari, piriforme, de culoare mov-violet cu jumătatea de la baza mai verde, în care se găsesc în medie 5 larve/ floare . Galele se întâlnesc începând din luna iunie și până în luna septembrie. Creșterea bobocilor florali este puternic perturbată la zece zile după depunere. Deteriorarea este observată mai întâi la marginea culturii, apoi se răspândește într-un cerc în jurul centrelor de infestare. Daunele sunt importante pentru lucerna cultivată pentru semințe.

In condițiile climatice din țara noastră poate avea până la 3 generații pe an: generația de primăvară în lunile mai și iunie; generația de vară în lunile iulie-august și generația de toamnă din luna august până în luna mai a anului următor. Durata unei generații este de 15 până la 20 de zile. Iernează în stadiul de larvă în coconi ascunși sub pământ la 6-10 cm adâncime.

Țânțarașul lucernei este unul dintre cei mai mari dăunători ai culturilor de lucernă semincere. Pagubele cele mai mari sunt înregistrate la larvele din generația de vară, în a doua jumătate a lunii iulie, la coasa a doua a lucernei.

Pentru **combatere chimica**, va recomandam tratamentul fitosanitar utilizand unul din produsele de mai jos:

1. KARATE ZEON (NINJA) – 0,150 litrii/ha sau
2. DELMUR – 500 ml/ha sau
3. FASTER 10 CE – 0,1 litrii/ha

sau alte produse de protectia plantelor omologate.

Luati masurile ce se impun pentru protectia mediului inconjurator.

Respectati cu strictete normele de lucru cu produse de protectia plantelor, pe cele de securitate a muncii, de protectie a albinelor si a animalelor.

In conformitate cu prevederile legale, se va respecta legislatia nationala in vigoare respectiv: Ordonanta Guvernului nr. 4/1995, Ordonanta Guvernului nr. 41/22.08.2007, Ordinul comun nr. 45/1991 al Ministerului Agriculturii si Alimentatiei, nr. 1786/TB/1991 al Ministerului Transporturilor, nr. 68/05.02.1992 al Ministerului Mediului, nr. 15b/3404/08.11.1991 al Departamentului pentru Administratie Locala si nr. 127/21.10.1991 al Asociatiei Crescatorilor de Albine din Romania privind unele masuri pentru protectia familiilor de albine impotriva intoxicatiilor cu pesticide, veti lua toate masurile ce va revin, mai ales in perioada de “inflorire”, pentru a asigura protectia familiilor de albine.

ATENTIE!!!

Agricultorii care prin activitatea lor depoziteaza, manipuleaza si utilizeaza produse de protectie a plantelor au urmatoarele **obligatii**:

1. Sa utilizeze numai produse de protectie a plantelor omologate de Comisia Nationala de Omologare a Produselor de Protectie a Plantelor;
2. Sa utilizeze produsele de protectie a plantelor doar in scopul pentru care acestea au fost omologate si numai in conformitate cu instructiunile de utilizare;
3. Produsele de protectie a plantelor clasificate ca fiind foarte toxice (T+) si toxice (T) vor fi utilizate numai de persoanele juridice care detin **autorizatie** pentru utilizarea acestor produse;
4. Sa nu aplice tratamente cu produse de protectie a plantelor in zonele de protectie a resurselor de apa, in zonele de protectie sanitara si ecologica, precum si in alte zone protejate stabilite in conditiile legii;
5. Sa respecte conditiile de depozitare, manipulare si utilizare a produselor de protectie a plantelor in exploatatii agricole, asa cum sunt prevazute la cap. VI pct. 6.3 – 6.7 din **Codul de bune practici in ferma**, aprobat prin Ordinul ministrului mediului si gospodarii apelor nr. 1.234/2006.

Cerinte obligatorii pentru fermieri: Conform Hotararii 1230 din 12 Decembrie 2012, art.67, privind stabilirea unor masuri pentru aplicarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.107/2009 al Parlamentului European, utilizatorii profesionisti de produse de protectie a plantelor **au obligatia sa pastreze pentru o perioada de cel putin **3 ani**, evidenta produselor de protectie a plantelor pe care le utilizeaza.**

In registrul in care tin evidenta produselor de protectie a plantelor se va specifica:

- denumirea produsului de protectie a plantelor;
- momentul aplicarii;
- doza utilizata;
- zona si cultura pentru care s-a folosit produsul de protectie a plantelor.

La cerere, utilizatorii profesionisti pun la dispozitia inspectorilor fitosanitari informatiile relevante din evidentele respective.

Nerespectarea de catre utilizatorii profesionisti a prevederilor art. 67 alin.(1) din **Regulamentul (CE) nr. 1.107/2009**, privind mentinerea evidentei pe o perioada de cel putin **3 ani** a produselor de protectie a plantelor pe care le utilizeaza constituie contraventie si se sanctioneaza cu amenda de la 8000 lei la 10000 lei, conform **Hotararii 1230 din 12 decembrie 2012, Art. 3 alin. (1), litera i.**

Va alaturam mai jos modelul de REGISTRU pentru evidenta tratamentelor cu produse de protectie a plantelor.

Nume și prenume fermier/soc. comercială.....

Domiciliul fermier/sediul social al societății .....

(Comuna, județul)

Ferma (nume/număr, adresa).....

REGISTRUL

De evidență a tratamentelor cu produse de protecție a plantelor

Data efectuării tratam. (ziua,luna, anul)	Cultura si locul unde este situat terenul	Timpul aplicării fenofaza culturii	Tratamentul efectuat					Numele, prenumele pers. Responsabile de efectuarea tratamentului, semnătura	Data începerii recoltării produsului agricol	Nr. si data document prin care s-a dat în consum populației
			Agentul de dăunare: Boli/dăunători/buruieni	Denumire ppp folosit	Doza omologată/doza folosită	Suprafața -ha-	Cantități utilizate (kg, l)			

(Conform Reg. CE nr. 1107/2009, art. 67, (1))

Producătorul agricol numerotează paginile registrului. Pe spatele registrului (pe ultima pagină) se menționează câte pagini conține registrul, purtând semnătura (și ștampila, după caz) fermierului sau administratorului societății.

Responsabil prognoza si avertizare,

Mariana STEFAN